

Toekomst van de sociaaldemocratie: een wenkend perspectief.

Bestuur Afdeling Amsterdam Centrum: een manifest over de koers van de PvdA.

1. Inleiding

In kort bestek beschrijven wij

- waarom wij lid zijn van de PvdA
- onze visie op de huidige malaise binnen de partij
- suggesties voor een vernieuwde oude lijn: een wenkend perspectief.

2. Waarom voelen wij ons verbonden met de PvdA?

Verschillende redenen om lid te worden:

1. het *bestrijden van sociaal-economische ongelijkheid* in Nederland en de wereld.

Voor Nederland betekent dat:

- a. een gegarandeerd bestaansminimum en goed onderwijs
- b. een vangnet bij werkloosheid, ziekte, arbeidsongeschiktheid, ouderdom

Voor de wereld betekent dat:

- a. het bestrijden van honger en armoede
- b. verbetering van de kansen van ontwikkelingslanden op de wereldmarkt

2. *internationale oriëntatie*. De sociaaldemocratie stond aan de wieg van Europa ('nooit meer oorlog'); de socialistische internationale zorgde voor een netwerk van sociaaldemocratische partijen over de hele wereld.
3. *Geen berusting bij het hier en nu*: een maatschappijkritische houding; respecteren van religie als een persoonlijke inspiratiebron
4. het organiseren van een *tegenmacht* tegenover de macht van instituties, organisaties en bedrijven.

5. *Solidariteit* beleven als ‘samen schouders er onder’. Solidariteit beschouwen als ‘geven + ontvangen’.

3. Malaise in de sociaaldemocratie?

De bestaande malaise is deels toe te schrijven aan het feit dat de partij geen sterk beroep meer doet op de hierboven genoemde motivaties. Concrete punten zijn de volgende:

1. De PvdA is onduidelijk over het belang van ‘*Europa*’. In Augustus 2011 kwam de fractie tot een pro-Europa standpunt: de Euro moet gered worden. Dat laatste is terecht maar moet niet het hele verhaal zijn. Solidariteit met de economisch zwakkeren in Zuid Europa hoort er ook bij.
2. De partij moet veel meer dan nu op de belangrijke thema's (ontwikkelingshulp, euro, integratie, onderwijs, sociale zekerheid, arbeidsmarkt, volkshuisvesting, gezondheidszorg) opinielider voor leden en kiezers willen zijn.
3. Het afschudden van de ideologische veren was het verkeerde beeld voor de verkeerde inhoud. Het brak met de sociaaldemocratische traditie en verhief de vrije markt tot dogma. Ook publieke voorzieningen werden geheel of gedeeltelijk geprivatiseerd. Gevolg: voor sommigen individuele rijkdom, voor allen: collectieve armoede.
4. Het perspectief van gelijkheid en solidariteit zijn wij kwijt: we houden ongelijkheid in stand door economische uitbuiting via grondstoffen en arbeid van derde-wereldlanden.
5. We hekelen exhibitionistische zelfverrijking op de vrije markt maar zijn zelf niet bereid om hierin de maat te houden.
6. de PvdA heeft geen goed antwoord op de zorgen van mensen;
 - a. zorgen over landen als China en India die economisch steeds sterker worden.
 - b. zorgen voor verlies van welvaart (inkomen en pensioen) als gevolg van achtereenvolgens de Amerikaanse hypotheekcrisis, de bankencrisis, de eurocrisis;
 - c. zorgen over teruglopende zorg: te weinig handen aan het ziekbed.

4. vertel de kiezer de waarheid

Om te beginnen moet de PvdA de kiezer de waarheid durven vertellen:

1. de bevolking in Azië, Afrika en Zuid Amerika streven naar een westers bestaansniveau. Er is vanuit sociaaldemocratisch perspectief reden dit te stimuleren: wereldwijde bestrijding van armoede en uitbuiting van arbeid was altijd ons doel
2. de wereldbevolking blijft groeien. De stijgende consumptie leidt tot schaarste van grondstoffen, (fossiele) brandstoffen, water en voedsel; als we niet bereid zijn onze welvaart te delen zullen de armen deze halen
3. met nieuwe energiebronnen kan weliswaar veel energie worden opgewekt maar slechts tegen een hogere prijs (milieukosten)
4. concurrentieverlies bij industriële productie: veel productie gaat naar landen met goedkope arbeid; vanwege sterk vervuilende produktiemethoden is er grote mate van milieuverontreiniging.

Consequentie: wij zullen in Nederland het huidige niveau van materiële consumptie niet kunnen handhaven en meer moeten delen met de Derde Wereld; tegelijk moet een halt worden toegeroepen aan de wereldwijde gebruik van fossiele brandstoffen op straffe van de mens bedreigende klimaatverwarming (IEA)

5. een wenkend perspectief

Wij stellen voor om het begrip 'duurzaamheid' als PvdA kernbegrip over te nemen en breed in te vullen¹. Duurzaamheid kan dan worden opgevat als 'bestendig', 'bestand tegen een stootje'. Concreet:

¹ Het begrip 'duurzaamheid' (a sustainable society) is ontwikkeld met het oog op natuur en milieu. Een VN commissie onder voorzitterschap van de sociaaldemocraat Go Brundtland definieerde duurzame ontwikkeling als 'voldoen aan de behoeften van de huidige generaties zonder tekort te doen aan de mogelijkheden van toekomstige generaties om hun behoeften te vervullen' (1987).

1. *sociaal-economisch*: een organisatie van onze samenleving die houdbaar is voor de toekomst. Een aanvaardbaar leefniveau voor alle groepen, jong en oud, sterk en zwak, allochtoon en autochtoon.
2. *politiek*: wederzijds vertrouwen tussen overheid en burgers.
3. *internationaal*: solidariteit betekent niet alleen dat men elkaar zo nodig financieel ondersteunt, maar ook kritisch elkaar de 'oren wast' als een beleid of haar uitvoering niet deugt
4. *vredespolitiek*. Een ouderwets begrip, maar ook hier heeft de sociaaldemocratie een traditie. Met de Franse en Britse sociaaldemocraten moeten hun kernwapens inzet worden van een nieuwe vredespolitiek.
5. *natuur, milieu en energie*. Hier zijn wij dicht bij de oorspronkelijke betekenis van 'duurzaamheid': behoud ze voor de komende generaties. Ga niet potverteren.

Concrete uitwerking

1. *sociaal-economisch*: toenemende welvaart is niet langer vanzelfsprekend. Prioriteit moet dan hebben het behouden, versterken en toekomstbestendig maken van de collectieve voorzieningen op het gebied van inkomen, zorg en welzijn. De burger moet zekerheid hebben over een menswaardig bestaansniveau. T.a.v. huisvesting wordt inkomensneutrale steun bepleit voor de lagere inkomens: huur- en kooptoeslag voor lagere inkomens i.p.v. hypotheekrenteaftrek.

Instandhouding en versterking van collectieve voorzieningen betekent dat de hogere inkomens meer belasting moeten betalen. De middelhoge inkomens zullen beseffen dat zij niet zelf ziekte en handicaps voor kinderen en kleinkinderen kunnen opvangen. Zij hebben het collectief daarvoor nodig.

Een pluspunt van de vrije markt is de dwang om doelmatig te werken. Privatisering is geen doel op zich maar staat in dienst van een beter functioneren van de betreffende overheidstaak. Daarnaast zijn echter ook prikkels in te voeren die publieke diensten stimuleren tot doelmatig(er) werken.

Ondernemingen en vooral transnationale ondernemingen zijn gebaat bij sturing waarin ook de samenleving een rol vervult.

Flexibilisering van de arbeidsmarkt is noodzakelijk. Het individu krijgt geen zekerheid over dezelfde vaste baan voor het hele leven, maar heeft wel de zekerheid van een (tijdelijk) vangnet en voldoende aanbod van banen om het hele leven zinvol werk te blijven doen. Deelname aan het arbeidsproces is wezenlijk voor de emancipatie van het individu.

We leven in een multiculturele samenleving; dat is een gegeven. Achterstand van allochtonen wordt weggewerkt. Onderwijs en arbeid zijn daarin cruciaal.

2. *politiek*. Momenteel overheerst wantrouwen. De belastingbetaler is niet bereid iets in te leveren omdat het vertrouwen ontbreekt dat de overheid in geval van nood een vangnet biedt. Voor vermindering van de individuele consumptie is draagvlak nodig. Dit vereist betrouwbare en geloofwaardige bestuurders.
3. *internationaal en vredespolitiek*. De PvdA moet initiatieven nemen in de PES, de partij van Europese Socialisten. De Griekse en Italiaanse sociaaldemocraten hadden tijdig gewaarschuwd moeten worden voor de gevolgen van hun politiek van potverteren en we moeten ze steun bieden bij het vinden van oplossingen. Dat is internationale solidariteit. De Britse en de Franse socialisten moeten er op worden aangesproken, dat zij hun kernwapens moeten inleveren als onderdeel van een breed initiatief tegen de verspreiding van kernwapens.
4. *natuur, milieu en energie*. Stel niet de mens, maar de mens in de context van de aarden centraal in het sociaaldemocratisch denken. Verbindt economie en ecologie door transitie naar duurzamer goederen. Door het streven naar een duurzame toekomst willen wij uitputting van grondstoffen en uitbuiting van arbeid tegengaan.

Maak fossiele brandstoffen duurder door een prijs die de milieuschade uitdrukt. Bij een hogere energieprijns worden maatregelen getroffen voor sociaaleconomische schade².

Denk aan onconventionele maatregelen zoals zwaarder belasten van inkomens, het uitgeven van aandelen in duurzaam Nederland enz.

6. Hoe verder?

Als de PvdA inderdaad op een lijn kan komen met het centraal stellen van 'duurzaamheid' als wenkend perspectief, kunnen medestanders worden geworven en, niet in de laatste plaats, kiezers.

We zoeken de dialoog met anderen over onderwerpen als de bankencrisis, hoe wij eerlijk handel willen drijven, hoe wij de schaarser worden grondstoffen en voedselproductie eerlijker verdelen.

Hoe zoeken we die dialoog? Hieronder een eerste aanzet en voorbeeld over de discussie die we willen voeren.

1. De nieuwe voorzitter start een beweging, die heet "de PvdA denkt mee". Hoe bestrijden we de crisis en komen we tot een rechtvaardiger wereld?

2. We bieden onze partijstructuur (digitaal en fysiek) aan als platform voor deze discussie, die we een jaar gaan voeren. Fractieleden van 1^e en 2^e kamer worden ingeschakeld om met deskundigen en geïnteresseerden in discussie te gaan over bovenstaande vraag (en deelvragen) om tot een nieuw praktisch en open programma te komen voor een nieuw, duurzaam Nederland in een rechtvaardiger wereld. (de volksvertegenwoordiging houdt zich dan niet meer met de eigen hypes bezig, maar wordt ingezet voor het hogere doel). Er wordt in de Kamers selectief, maar alert gewerkt om het kabinet te tackelen. De beweging heeft volgend jaar echter prioriteit.

² Door een hogere prijs voor fossiele brandstoffen wordt vernieuwbare energie meer concurrerend. Bij kernenergie zal een realistische prijs worden berekend voor verwerking van het 'afval'.

3. Wat Cohen de permanente campagne noemt wordt dus omgevormd tot een nieuwe beweging tegen de crisis.
4. Wij vragen ook andere linkse partijen hieraan mee te doen, dan wel hun eigen traject hierin uit te zetten. De verbinding is vooralsnog niet meer dan “links tegen de crisis”. Om dit goed en breed te doen moeten we van intellectueel (WBS) tot actiegericht gaan opereren.
5. De verkiezing van de nieuwe partijleider wordt in het kader van dit brede proces geplaatst.